Euroopa Parlament
2014-2019

Istungidokument

B8-0366/2018 }
B8-0369/2018 }
B8-0370/2018 }
B8-0375/2018 }
B8-0377/2018 } RC1

12.9.2018

RESOLUTSIOONI ÜHISETTEPANEK

vastavalt kodukorra artikli 135 lõikele 5 ja artikli 123 lõikele 4,

millega asendatakse järgmised resolutsiooni ettepanekud:
B8-0366/2018 (ECR)
B8-0369/2018 (Verts/ALE)
B8-0370/2018 (S&D)
B8-0375/2018 (PPE)
B8-0377/2018 (ALDE)

Kambodža, eelkõige Kem Sokha juhtumi kohta
(2018/2842(RSP))

Cristian Dan Preda, Tomáš Zdechovský, Elmar Brok, José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, Jaromír Štětina, Laima Liucija Andrikienė, Krzysztof Hetman, Eduard Kukan, Patricija Šulin, Marijana Petir, Tunne Kelam, Elisabetta Gardini, Roberta Metsola, Csaba Sógor, Romana Tomc, Željana Zovko, Ramona Nicole Mănescu, Cristian-Silviu Buşoi, Giovanni La Via, Pavel Svoboda, Ivan Štefanec, Bogdan Brunon Wenta, József Nagy, Adam Szejnfeld, Stanislav Polčák, Tadeusz Zwiefka, Michaela Šojdrová, Joachim Zeller, Sandra Kalniete, Francis Zammit Dimech, David McAllister, Seán Kelly, Ivana Maletić, Deirdre Clune, Dubravka Šuica, Andrey Kovatchev, Anna Záborská, László Tőkés, Milan Zver, Inese Vaidere
fraktsiooni PPE nimel

Elena Valenciano, Soraya Post, David Martin
fraktsiooni S&D nimel
Karol Karski, Ruža Tomašić, Jana Žitňanská, Jan Zahradil, Monica Macovei, Branislav Škripek, Raffaele Fitto, Pirkko Ruohonen-Lerner, Charles Tannock
fraktsiooni ECR nimel
Ramon Tremosa i Balcells, Petras Auštrevičius, Javier Nart, Ilhan Kyuchyuk, Izaskun Bilbao Barandica, Valentinas Mazuronis, Marietje Schaake, Beatriz Becerra Basterrechea, Dita Charanzová, Gérard Deprez, Martina Dlabajová, Filiz Hyusmenova, Ivan Jakovčić, Petr Ježek, Patricia Lalonde, Louis Michel, Urmas Paet, Maite Pagazaurtundúa Ruiz, Carolina Punset, Jozo Radoš, Frédérique Ries, Robert Rochefort, Ivo Vajgl, Johannes Cornelis van Baalen, Hilde Vautmans, Cecilia Wikström
fraktsiooni ALDE nimel
Barbara Lochbihler, Ernest Urtasun, Pascal Durand
fraktsiooni Verts/ALE nimel
Ignazio Corrao, Fabio Massimo Castaldo
fraktsiooni EFDD nimel

Euroopa Parlamendi resolutsioon Kambodža, eelkõige Kem Sokha juhtumi kohta (2018/2842(RSP))

Euroopa Parlament,

– võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone Kambodža kohta, eelkõige 14. septembri 2017. aasta[1] ja 14. detsembri 2017. aasta resolutsioone[2],

– võttes arvesse nõukogu 26. veebruari 2018. aasta järeldusi Kambodža kohta,

– võttes arvesse liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ning komisjoni asepresidendi pressiesindaja 30. juuli 2018. aasta avaldust Kambodža üldvalimiste kohta,

– võttes arvesse komisjoni ja Euroopa välisteenistuse Kambodža hindamismissiooni, mis toimus 5.–11. juulil 2018,

– võttes arvesse ELi 2008. aasta suuniseid inimõiguste kaitsjate kohta,

– võttes arvesse Euroopa välisteenistuse pressiesindaja 16. novembri 2017. aasta avaldust Kambodža Rahvusliku Päästmise Partei (Cambodian National Rescue Party) tegevuse lõpetamise kohta,

– võttes arvesse 1997. aasta koostöölepingut Euroopa Ühenduse ja Kambodža Kuningriigi vahel,

– võttes arvesse ELi 22. veebruari 2017. aasta kohapealset avaldust Kambodža poliitilise olukorra kohta ning ELi delegatsiooni pressiesindaja 25. augusti 2017. aasta ja 3. septembri 2017. aasta avaldusi Kambodža poliitilise ruumi piirangute kohta,

– võttes arvesse ÜRO Inimõiguste Nõukogu 29. septembri 2017. aasta resolutsiooni 36/32 ning peasekretäri 2. veebruari 2018. aasta aruannet,

– võttes arvesse parlamendiliikmete inimõigusi käsitleva komitee aruannet ning Parlamentidevahelise Liidu nõukogu 8. märtsi 2018. aasta otsuseid,

– võttes arvesse ÜRO Peaassamblee 8. märtsi 1999. aasta resolutsiooni A/RES/53/144 üksikisikute, rühmituste ja ühiskondlike asutuste õiguse ja kohustuse kohta edendada ja kaitsta üldtunnustatud inimõigusi ja põhivabadusi,

– võttes arvesse 1991. aasta Pariisi rahulepet, mille artiklis 15 on sätestatud kohustus austada Kambodžas inimõigusi ja põhivabadusi, muu hulgas rahvusvahelise kogukonna allakirjutanute poolt,

– võttes arvesse Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni konventsiooni ühinemisvabaduse ja organiseerumisõiguse kaitse kohta,

[1] Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2017)0348.
[2] Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2017)0497.

– võttes arvesse Kambodža põhiseadust, eelkõige selle artiklit 41, milles on sätestatud väljendus- ja kogunemisõigus ja -vabadus, artiklit 35 poliitikas osalemise õiguse kohta ja artiklit 80 parlamendiliikmete puutumatuse kohta,

– võttes arvesse 10. detsembri 1948. aasta inimõiguste ülddeklaratsiooni,

– võttes arvesse 1966. aasta kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelist pakti,

– võttes arvesse kodukorra artikli 135 lõiget 5 ja artikli 123 lõiget 4,

A. arvestades, et 3. septembril 2017 peeti kinni Kambodža Rahvusliku Päästmise Partei (Cambodia National Rescue Party, edaspidi CNRP) esimees Kem Sokha, ja arvestades, et 16. novembril 2017 teatas ülemkohus pärast ühepäevast ärakuulamist CNRP tegevuse lõpetamisest; arvestades, et ülemkohus on samuti keelanud 118-l CNRP poliitikul viis aastat poliitikas osaleda;

B. arvestades, et võimul olev Kambodža Rahvapartei (Cambodian People's Party, edaspidi CPP) sai 100 % vaidlusalustest kohtadest 29. juulil 2018 toimunud alamkoja valimistel ja 25. veebruaril 2018 toimunud senati valimistel;

C. arvestades, et Kambodža põhiseaduse artiklis 35 on sätestatud poliitilise osalemise õigus; arvestades, et 2017. aasta muudetud erakonnaseadus hõlmab opositsiooniparteide osalemise arvukaid piiranguid, sealhulgas partei tegevuse lõpetamist, kui selle juhte on kriminaalkorras karistatud;

D. arvestades, et 2018. aasta valimised Kambodžas olid *de facto* konkurentsivabad ega vastanud demokraatlikele valimistele kehtestatud rahvusvahelistele miinimumnõuetele; arvestades, et Euroopa Liit ja Ameerika Ühendriigid peatasid finantsabi andmise Kambodža riiklikule valimiskomiteele ning keeldusid valimiste vaatlemisest;

E. arvestades, et otsus lõpetada CNRP tegevus oli oluline samm autoritaarse riigi loomise suunas; arvestades, et Kambodža poliitilist struktuuri ei saa enam pidada demokraatiaks;

F. arvestades, et Kambodža valitsus võttis ulatuslikke meetmeid tagamaks, et valitsev CPP saaks kandideerida praktiliselt vastasteta nii senati kui ka alamkoja valimistel;

G. arvestades, et pärast Kem Sokha vahistamist 3. septembril 2017 esitati talle Kambodža karistusseadustiku artikli 443 kohane süüdistus riigireetmises, hoolimata tema kui parlamendiliikme puutumatusest; arvestades, et Kambodža valitsuse avaldused seadsid ohtu tema õiguse õiglasele kohtumõistmisele ja süütuse presumptsiooni; arvestades, et süüdimõistmise korral ootab teda kuni 30aastane vanglakaristus; arvestades, et kohtu esimees Dith Munty on valitseva partei alalise komitee liige;

H. arvestades, et 28. augustil 2018 vabastasid Kambodža ametivõimud 14 CNRP liiget, kes said kuningalt armu; arvestades, et see armuandmine on seotud mitme aktivisti ja ajakirjaniku vabastamisega;

I. arvestades, et Kem Sokhat hoiti ilma kohtumenetluseta kinni rohkem kui aasta; arvestades, et meelevaldse kinnipidamise küsimustega tegelev ÜRO töörühm kuulutas hr

Sokha kohtueelse kinnipidamise meelevaldseks ja poliitiliselt motiveerituks; arvestades, et ta vabastati 10. septembril 2018 kautsjoni vastu; arvestades, et ta ei saa oma kodust kaugele minna ning tal ei lubata suhelda teiste opositsiooniliikmete ega meediaga;

J. arvestades, et Kem Sokha vahistamine ja kinnipidamine toimus Kambodžas poliitiliste ja valimisõiguste ulatusliku ja süstemaatilise mahasurumise ajal; arvestades, et poliitilise opositsiooni liikmete ja poliitiliste kommentaatorite vahistamis- ja kinnipidamisjuhtumeid on esinenud üha sagedamini; arvestades, et CNRP eelmine esimees Sam Rainsy mõisteti laimu eest kriminaalkorras süüdi ja ta elab nüüd eksiilis;

K. arvestades, et Kambodža ametivõimud on samuti represseerinud ajakirjanikke ja reportereid, kes kajastasid opositsioonipartei vastu suunatud rünnakuid; arvestades, et üks meediavastaste rünnakute ohvreid on 69aastane auhinnatud režissöör James Ricketson; arvestades, et hr Ricketson vahistati selle eest, et lennutas 2017. aasta juunis toimunud opositsioonipartei toetaval kogunemisel drooni; arvestades, et hr Ricketson sai süüdistuse spionaažis ja ta mõisteti kuueks aastaks pealinnas Phnom Penhis vangi;

L. arvestades, et sõltumatut meediat on karmilt maha surutud; arvestades, et rünnaku alla on sattunud ka suhtlusmeedia võrgustikud; arvestades, et valitsus andis mais välja määruse, millega piiratakse õigust väljendusvabadusele, ajakirjandus- ja trükivabadusele ning antakse valitsusele volitused suhtlusmeedia võrgustikke kontrollida, et teisitimõtlejaid Kambodža veebis paljastada ja vaikima sundida;

M. arvestades, et ametiühingutegelased, inimõiguslased ja kodanikuühiskonnaorganisatsioonid tegutsevad Kambodžas üha suuremate piirangutega ruumis ning puutuvad kokku ahistamise, ähvarduste ja meelevaldse vahistamisega; arvestades, et 2015. aastal muudetud ühinemise ja vabaühenduste seadus (LANGO) piirab rangelt ühinemis- ja väljendusvabadust, sealhulgas kehtestades vabaühenduste töö suhtes valitsuse kontrolli ja tsensuuri; arvestades, et ametiühinguseadus piirab ühinemisvabadust ning loob tarbetuid ja koormavaid takistusi seoses registreerimiskorra ja ametiühingute tegevusega;

N. arvestades, et Kambodža inimõiguste ja arengu ühinguga (ADHOC) seotud viit inimõiguslast – Nay Vandat, Ny Sokhat, Yi Soksani, Lim Monyt ja Ny Chakryat – on süüdistatud tunnistajale altkäemaksu andmises ning kaasosaluses tunnistajale altkäemaksu andmises; arvestades, et neid viit inimõiguslast peeti kohtueelselt kinni 14 kuud enne nende vabastamist kautsjoni vastu;

O. arvestades, et Kambodža saab ELi üldise soodustuste süsteemi (GSP) raames kasutada kõige soodsamat korda „Kõik peale relvade“ (EBA); arvestades, et EL on eraldanud rahastamisperioodiks 2014–2020 Kambodžale arengukoostööks kuni 410 miljonit eurot ja sellest Kambodža valimisreformi toetuseks 10 miljonit eurot, mille maksmine on praegu peatatud;

P. arvestades, et ÜRO peasekretär tuletas oma juulikuu avalduses meelde, et kaasav ja pluralistlik poliitiline protsess on jätkuvalt oluline, et tagada Kambodža edusammud rahu kindlustamisel;

Q. arvestades, et konfliktid suhkrurooistanduste pärast on ikka lahendamata; arvestades, et

jätkuvalt tekitab muret sunniviisiline maadelt väljasaatmine, endiselt levinud karistamatus selliste tegude eest ja selle tõttu kannatavate kogukondade raske olukord; arvestades, et Kambodža valitsus ei ole allkirjastanud ELi toetatud suhkruroo kontrolliprotsessi puudutavaid volitusi;

1. võtab teadmiseks, et Kem Sokha vabastati vanglast kautsjoni vastu rangete tingimuste alusel; mõistab hukka asjaolu, et Kem Sokha on määratud koduaresti; nõuab kõigi Kem Sokha vastu esitatud süüdistuste tagasivõtmist ning tema viivitamatut ja tingimusteta vabastamist; nõuab lisaks opositsioonipoliitikute, sh Sam Rainsy vastu esitatud muude poliitiliselt motiveeritud süüdistuste ja kohtuotsuste viivitamatut tagasivõtmist;

2. väljendab muret Kem Sokha tervisliku seisundi pärast ja kutsub Kambodža ametivõime üles võimaldama talle asjakohast arstiabi; palub valitsusel lubada Kem Sokhal kohtuda välisriikide diplomaatide, ÜRO ametnike ja inimõiguste olukorra vaatlejatega;

3. väljendab veendumust, et valimisi Kambodžas ei saa pidada vabadeks ja ausateks; väljendab sügavat muret Kambodžas 2018. aastal toimunud valimiste läbiviimise ja tulemuste pärast, kuna valimisprotsess ei olnud usaldusväärne ja rahvusvaheline üldsus mõistis need valimised laialdaselt hukka;

4. palub Kambodža valitsusel töötada demokraatia ja õigusriigi tugevdamise nimel ning austada inimõigusi ja põhivabadusi, mis tähendab ka mitmekesisust ning ühinemis- ja väljendusvabadust käsitlevate põhiseaduse sätete täielikku austamist; kutsub lisaks Kambodža valitsust üles tunnistama kehtetuks kõik põhiseaduse, karistusseadustiku, erakondade seaduse, ametiühingute seaduse, vabaühenduste seaduse ja kõigi teiste seaduste hiljutised muudatused, mis piiravad sõnavabadust ja poliitilisi vabadusi ning ei ole täielikult kooskõlas Kambodža võetud kohustuste ja rahvusvaheliste standarditega;

5. rõhutab, et usaldusväärne demokraatlik protsess eeldab keskkonda, kus erakondadel, kodanikuühiskonnal ja meedial on võimalik täita oma õiguspärast rolli ilma hirmu, ähvarduste või meelevaldsete kitsendusteta; kutsub valitsust üles võtma vajalikud meetmed, et tagada Kambodža Rahvusliku Päästmise Partei (CNRP) tegevuse lõpetamise kiire tühistamine;

6. kordab oma üleskutset Kambodža valitsusele lõpetada igasugune poliitiliste opositsioonierakondade liikmete, inimõiguste kaitsjate, ametiühinguaktivistide, töötajate õiguste kaitsjate, maavaldusega seotud õiguste kaitsjate ja teiste kodanikuühiskonna aktivistide ning ajakirjanike ahistamine, väärkohtlemine ja nende vastu poliitiliselt motiveeritud kriminaalsüüdistuste esitamine; kutsub Kambodža valitsust üles vabastama viivitamatult kõik kodanikud, sh James Ricketson, keda peetakse kinni oma inimõiguste kasutamise eest ning loobuma kõigist nende vastu esitatud süüdistustest;

7. toetab otsust peatada ELi valimisabi andmine Kambodžale; tuletab meelde demokraatia põhimõtete ja põhiliste inimõigustega seotud riiklikke ja rahvusvahelisi kohustusi, mis Kambodža on endale võtnud; nõuab tungivalt, et Kambodža valitsus jätkaks reforme demokraatia edendamiseks ning kohaldaks tulevaste valimisprotsesside suhtes rahvusvaheliselt tunnustatud miinimumstandardeid, kaasa arvatud mitmeparteiliste, vabade ja ausate valimiste korraldamine, tõeliselt sõltumatu riikliku valimiskomisjoni moodustamine ning vabaühenduste ja sõltumatu meedia kaasamine valimisvaatlusse ja -

aruandlusse;

8. tuletab Kambodža valitsusele meelde, et ta peab pidama kinni oma kohustustest seoses demokraatia põhimõtete ja põhiliste inimõiguste järgimisega, kuna need kujutavad endast ELi ja Kambodža koostöölepingu ning erikorra „Kõik peale relvade“ (EBA) olulist osa;

9. väljendab heameelt ELi ja EBA hiljutise teabekogumismissiooni üle Kambodžasse ja palub komisjonil anda selle järelduste kohta Euroopa Parlamendile võimalikult kiiresti aru; kutsub komisjoni üles kaaluma võimalikke tagajärgi Kambodžale antud kaubandussoodustuste kontekstis, sealhulgas uurimise alustamist algatuses „Kõik peale relvade“ ette nähtud mehhanismide raames;

10. kutsub Euroopa välisteenistust ja komisjoni üles koostama nimekirja isikutest, kes vastutavad Kambodžas opositsiooni tegevuse lõpetamise ja muude tõsiste inimõiguste rikkumiste eest, et kehtestada nende suhtes võimalikud viisapiirangud ja külmutada nende varad;

11. palub komisjoni asepresidendil ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgel esindajal olukorda Kambodžas tähelepanelikult jälgida; kutsub Euroopa välisteenistust ja liikmesriike üles võtma meetmeid ja juhtima jõupingutusi eelseisval ÜRO Inimõiguste Nõukogu 39. istungjärgul, et võtta vastu mõjus resolutsioon inimõiguste olukorra kohta Kambodžas;

12. kutsub Kambodža valitsust üles uuendama koos ÜRO inimõiguste ülemvoliniku bürooga Kambodžas vastastikuse mõistmise memorandumit, kui see 31. detsembril 2018 aegub;

13. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale, Euroopa välisteenistusele, ASEANi peasekretärile, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele ning Kambodža valitsusele ja rahvuskogule.